

Kære Fjerkræproducent,

Velkommen til FjerkræNyt nr. 9. Her får du nyt fra Alarmovervågningen samt indtryk fra Tema-møde om Fjerkræ, Økologikongres, Åbning af nyt gårdslagteri på Hopballe Mølle mv.

Desuden inviteres du til:

- Åben slagtekyllingestald, fredag d. 13. december 2019 fra kl. 11 – 15 hos Dorte og Arne Skov Hansen, Gastrupvej 12, 6630 Rødding. Indkørsel til stalden fra Skodborgvej.

God læselyst 😊

Faglige nyheder

Nyt fra alarmovervågningen - Jette Søholm Petersen *Kyllingernes 34 dages vægt er begyndt at stige igen*

Alarmovervågningen viser, at landsgennemsnittet for kyllingernes 34 dages vægt endelig er begyndt at stige igen (figur 1). Det betyder at den afmatning i den gennemsnitlige væksthastighed, som kyllingerne har været ramt af i det seneste år, nu ser nu ud til at være stoppet. Alarmovervågningen er meget detaljeret og viser at forskellige foderfirmaer har haft signifikant betydning for fald i 34 dages vægten i forskellige perioder. Dvs. stort set alle foderfirmaer har været udfordret, men ikke på samme tid.

I de seneste par måneder havde/har kyllinger med foder fra andre foderfirmaer (Hedegaard og DLG) svært ved at holde 34 dages vægten. DLG har stor set knækket kurven og siger at, IB og Gumboro kan være en del af forklaringen på at nogle af de kyllinger, der har fået foder fra DLG ikke har kunnet holde 34 dages vægten i en periode. Hedegaard har bedt mig oplyse, at de fortsat arbejder benhårdt på at få 34 dages vægten til at stige. Foderrecepterne ændres i starten af december. Hedegaard er i tæt dialog med deres kunder om, hvordan det går med kyllingerne.

I begyndelsen af 2019 viste alarmovervågningen, at faldet i 34 dages vægten var mere udpræget for kyllinger, der fik foder fra nogle foderfirmaer (Hornsyld Købmandsgård og Brdr. Ewers). I foråret 2019 oplyste Hornsyld Købmandsgård, at det var en konkret blandefejl på foderfabrikken, der var årsag til problemerne, og at de havde anmeldt skaden til forsikringen, som derefter dækkede producenterens tab.

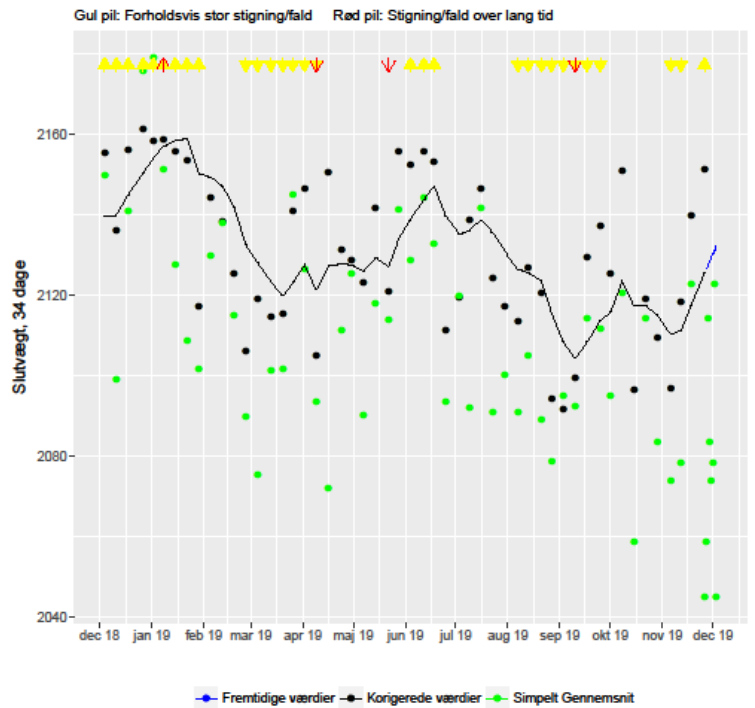
Alarm for stigning i kassationsprocent

Alarmovervågningen udsender lige nu alarm for stigning i kyllingernes kassationsprocent. Som det fremgår af figur 2, er kassationsprocenten steget fra 0,6 % i juli til lidt over 0,9 % i november 2019. Niveauet er ikke kritisk højt, men da kassationsprocenten har stor betydning for landmandens produktionsøkonomi og for slagteriets mulighed for at opfylde kundernes krav, holder vi nøje øje med den. Alarmovervågningen giver mulighed for at opdage, om der er rugeægsklokker, foderfirmaer eller slagterier, som påvirker kassationsprocenten i en bestemt retning. Lige nu er der flere rugeægsklokker, som ser ud til at være med til øge kassationsprocenten, når de indgår som rene og blandede forældredyrsflokker.

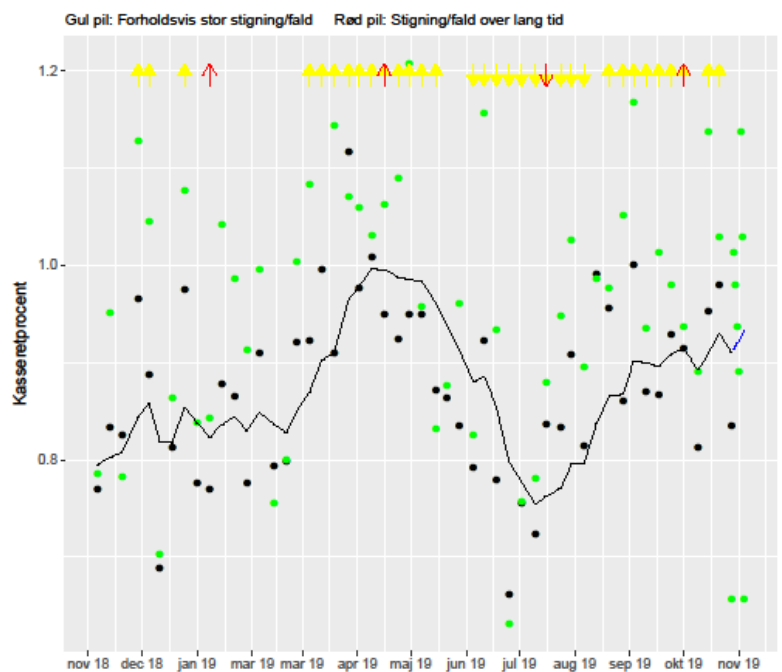
Alarmovervågningen er meget præcis

Alarmovervågningen er detaljeret, fordi den regner på alle de rå data, der er indberettes til KIK, ACQP og L&F Fjerkræ. Resultaterne fra alarmovervågningen er mere præcise end simple/rå gennemsnit, fordi de er korrigeret for forskelle, der skyldes forældredyrsalder, årstid og besætning. Korrektionerne udføres af en statistiker på grundlag af informationer, der ligger op til 2 år tilbage i KIK, ACQP og L&F Fjerkræ.

Alarmovervågningen er derfor et redskab, som gør det muligt at få et præcist og landsdækkende overblik over produktionen, som er korrigeret/renset for nogle af de variationskilder, der ellers kan sløre produktionsresultaterne i større eller mindre grad. Derfor er det vigtigt, at foderfirmaer, rugerier, slagterier og landmænd lytter til alarmerne og griber ind, når der sker uheldsmæssige ændringer i produktionen.

Figur 1. Den sorte graf viser den gennemsnitlige korrigerede 34 dages vægt for alle danske kyllinger fra december 2018 til december 2019. Det ses, at 34 dages vægten faldt fra 2155 g i januar til lidt over 2100 g i september 2019. Fra september til december 2019 har 34 dages vægten været på vej opad.

Figur 2. Den sorte graf viser den gennemsnitlige korrigerede kassationsprocent for alle danske kyllinger fra november 2018 til november 2019. Det ses, at kassationsprocenten lå lidt over 0,8% i den første del af året, og steg til 1% fra marts til maj 2019. Herefter faldt kassationsprocenten til 0,6% i juli, inden den begyndte at stige igen helt frem til nu.

Det er en styrke at alarmovervågningen ser på effekten af de forskellige rugeægsklokker både ved at regne på de kyllingehold, hvor forældredyrsflokker indgår 100 % og ved at regne på de kyllingehold, hvor en forældredyrsflok indgår med mindre end 100%. Fremover vil vi også regne på kyllingehold, som kun er efter en enkelt forældredyrsflok. I løbet af 2019 har alarmovervågningen vist, at nogle rugeægsklokker så ud til at have haft signifikant betydning for stigninger i kassationsprocenten.

Når alarmovervågningen fungerer efter hensigten, griber rugeri og foderfirma hurtigt ind og retter eventuelle fejl eller u hensigtsmæssigheder. Hermed er der færrest muligt ulemper for alle. Når alarmer fra alarmovervågningen hurtigt forsvinder igen, og man ikke hører ret meget om dem, er det tegn på at systemet fungerer, og fejl rettes og håndteres, som de skal.

I 2019 har alarmovervågningen været finansieret af L&F Fjerkræ. I 2020 vil SEGES hjælpe med at finde en anden brugerbetalt finansieringsmodel til overvågningen.

Temamøde om fjerkræproduktion på Sabro Kro d. 30. oktober – Niels Finn Johansen

Årets fjerkrætemamøde blev en deltagermæssigt stor succes med i alt 51 tilmeldte, heraf 21 primærproducenter - både slagtekyllingeproducenter og ægproducenter. Hovedtemaet for mødet var fosfor, herunder især hvordan man som fjerkræproducent bedst mulig tilpasser sig - og lever med de nye fosforlofter. Jette Søholm Petersen, SEGES bød velkommen og var ordstyrer dagen igennem. Temadagen er finansieret af Fjerkræafgiftsfondsprojektet: 'Håndtering af fosfor under ny fosforregulering – Fjerkræ'

Nyt på miljøområdet for Fjerkræproducenter

Henrik Bang Jensen, Landbrug & Fødevarer havde indledningsvist et indlæg med titlen "**Nyt på miljøområdet**". Han havde dels en god nyhed og dels en træls nyhed. Den gode nyhed er at nye målinger af fosforaflejring giver 10 % lavere fosforudledning (normtal) fra 35 dage gamle slagtekyllinger.

Den træls nyhed er, at der er 14 nye BAT krav på vej fra EU. Disse BAT-krav vil gælde for fjerkræejendomme med mere end 40.000 pladser til fjerkræ og skal træde i kraft 21. februar 2021. Herudover

fortalte Henrik om de vanskeligheder Danmark har med at leve op til kravet om 24 % reduktion af ammoniakudledningen fra dansk landbrug i 2020. [Se Henriks præsentation her.](#)

Den økonomiske udvikling i fjerkræproduktionen

Lene Bruun Siriwardhananuraks fra SEGES var inviteret til at analysere den økonomiske udvikling i produktionen af slagtekylling og æg, og give et bud på, om det udfra et økonomisk perspektiv er muligt at øge fjerkræproduktionen med op til 15% fra 2018 til 2028, sådan som en ny FAO-rapport forudsiger, der er behov for. Herefter viste Lene resultater for økonomien, både på danske

slagtekyllinge- og ægproduktionsbedrifter, hvor økonomien generelt har været god og stabil i hele perioden fra 2013 til 2018. Den gode økonomi gælder også økologisk ægproduktion, hvor den gode trend dog led et alvorligt knæk i 2018 på grund af ubalance i markedet. Der var simpelthen startet mere økologisk ægproduktion, end markedet kunne bære. Lene konkluderede, at det er muligt at øge fjerkræproduktionen i DK, hvis man kan opnå finansiering og miljøgodkendelse af produktionsudvidelsen. Lene pegede på, at når banken vurderer om de vil medfinansiere et projekt, så kigger de på: Soliditetsgrad, Konsolidering- og likviditetsnulpunkter, Om der er styr på virksomhedens forretningsmodel og strategi, og sidst men ikke mindst; Om ejer agerer som virksomhedsleder. Lenes præsentation er vedhæftet.

Prisudvikling i fjerkræfoder

Svend Erik Olesen fra Hedegaard fortalte om prisudviklingen på hvede, soya, raps og majs. Hvede (og korn i det hele taget) faldt i pris i august / september 2019 på grund af den gode høst. Da soya samtidig var forholdsvis billig, kunne man i høst 2019 lave rigtig gode foderkontrakter. Man fik dog ikke særligt meget for sit korn, hvis man havde noget at sælge. Kornpriserne er siden steget en del, og Svend Eriks råd var på daværende tidspunkt, at vente med at sælge sit korn. Med hensyn til tidspunkt for køb og salg foreslog han at følge med i priserne på Matif Børsen. Beslut dig for et prisniveau og køb/sælg, når prisen ligger på det niveau, du mener er rigtigt for dig. [Link til Matif](#). Svend Eriks præsentation er vedhæftet.

Hvordan kan fjerkræproducenten mindske sin fosforklemme?

Niels Finn Johansen fra SEGES, gjorde rede for effekterne af de nye fosforlofter, herunder behovet for meget store udspretningsarealer, de logistiske udfordringer, der ligger heri, og økologiske producenters problemer med at skaffe tilstrækkeligt kvælstof til kornafgrøderne, når man på grund af fosforlofterne ikke må sprede ret meget fjerkrægødning pr. ha. Niels Finn fortalte, at den mest effektive løsning er at sænke fosforindholdet i det foder fjerkræet får. Det skal jo dog sikres, at dyrene får tilstrækkeligt fosfor til at opnå god produktivitet og fastholde god dyrevelfærd. Når det drejer sig om æglæggende høner, er der i den sammenhæng to indsatsområder

- a. Strategisk tildeling af calcium, for herved at reducere hønens behov for fosfor.
- b. Sørge for at det fosfor, der findes i råvarerne kan udnyttes af hønerne. I sammenhæng med dette spiller råvarernes indhold af fytase en central rolle.

[Niels Finns præsentation kan ses her.](#)

Erfaringer med type-2 korrektioner af fjerkrægødning

Søren Boisen Wind fra Landbrugsrådgivning SYD fortalte om erfaringerne med ved hjælp af en type-2 korrektion at dokumentere et lavere indhold af fosfor i fjerkrægødning, end det der står i normtallene. Sørens erfaring er, at der i de fleste tilfælde kan dokumenteres et samlet lavere indhold af fosfor (og kvælstof) i fjerkrægødningen, og fjerkræproducenten kan reducere udspretningsarealet og/eller minimere behovet for at eksportere gødning ud af bedriften. For at få lavet en type-2 korrektion skal man oplyse: antal årshøner/antal producerede kyllinger, total fodermængde, N og P indhold i foderet (kan oplyses af foderleverandørerne), dyrenes tilvækst, kg æg/årshøne, pct. protein og fosfor i foder. Søren opfordrer fjerkræproducenterne til at få lavet disse korrektioner. [Se Sørens præsentation her.](#)

Aktuel status på AI, Salmonella og IB

Mie Nielsen Blom fra L&F Fjerkræ gjorde status på forekomsten af AI, Salmonella og IB. For AI gjaldt status for Danmark og resten af verdenen. I Danmark – og på verdensplan har AI-truslen i de nærmeste foregående år været meget alvorlig, men i 2019 synes forekomsten af smittede besætninger på verdensplan heldigvis at være faldende. Der er dog ikke på nogen måde grund til at slæppe på den forebyggende indsats i Danmark endnu.

Antallet af salmonellasmittede flokke er meget lavt, i 2015 var der 0 smittede konsumægsflokke og godt 20 slagterkyllingeflokke. Pludselig steg antal smittede konsumægsflokke i 2018 til 10 og samtidig steg antal smittede slagtekyllingeflokke til godt og vel 30. Heldigvis tegner det til, at vi i 2019 igen kommer ned på det tidligere meget lave niveau af smittede flokke. I efteråret 2019 har IB været et stigende problem i slagtekyllingesektoren, og DanHatch er begyndt at vaccinere de dag-gamle kyllinger. Det skønnes at være IB QX-typen, der er årsag til problemerne.

Nye muligheder inden for digital foderprissammenligning og alarmovervågning

Jette Søholm Petersen, SEGES kom med nye meldinger fra alarmovervågningen, der siger at 34 da-ges vægten der er begyndt at stige og kassationsprocenten stiger. Se mere herom i artiklen med nyt fra alarmmodellerne forrest i dette nummer af FjerkræNyt. Derudover viste Jette, hvordan SEGES kan sammenligne fodertilbud til slagtekyllinger. Nøgletal fra sammenligningen ses nedenfor i tabel 1. Producenter som ønsker at få sammenlignet forskellige tilbud på foder fra to eller flere foderleverandører, er velkommen til at sende tilbuddene til JTP@seges.dk – så regner vi dem igen-nem efter modellen i tabel 1.

Tabel 1. Sammenligning af fodertype A-K fra forskellige foderleverandører ud fra de betingelser, der indgår i tilbuddet fra foderleverandøren.

Tilbud fodertype	Rangering efter billigst foder til 35.000 kyllinger	Samlet foderudg. til 35.000 kyllinger, hele tkr.	Foderudg. pr. 2150 gram kyl., kr	Gns. Færdig foder pris	Hvede, kr/kg	Gns. pris incl hvede	Hvede, %	Vægt, 35 dg	FU, 35 dg	Bemærkninger fra SEGES
A	9	266	7,61	2,42	1,17	2,17	19,8	2150	1,63	FU sat til 1,63 pga. høj hvede%
B	8	260	7,44	2,37	1,17	2,16	16,9	2150	1,6	
C	2	244	6,98	2,24	1,17	1,99	23,5	2150	1,63	<i>Sælger siger FU bliver under 1,63. C er en god stærk recept fra de gode gamle dage med hel hvede.</i>
D	6	254	7,25	2,16	1,17	2,11	5	2150	1,6	
E	11	277	7,92	2,46	1,17	2,46	0	2150	1,5	FU er sat til 1,5 som svarer til landsgns. i september 2019 med næsten ingen hel hvede
F	3	246	7,02	2,33	1,17	2,14	17	2150	1,53	
G	4	248	7,10	2,54	1,17	2,10	31,7	2150	1,57	FU er sat til 1,57 som ved fuldfoder.
H	1	242	6,92	2,54	1,17	2,10	31,7	2150	1,53	<i>FU er 1,53 iflg. sælgers vejledning. Men, holder det ved en hvede% på 31,7?</i>
I	10	271	7,74	2,29	1,17	2,29	0	2150	1,57	
J	7	259	7,41	2,25	1,17	2,25	0	2150	1,53	
K	5	252	7,20	2,41	1,17	2,19	17,9	2150	1,53	Sælger siger FU ikke stiger, når der anvendes tilskuds-foder + hel hvede.

Lovpligtigt kursus om hold af slagtekyllinger d. 12. november – Jette Søholm Petersen

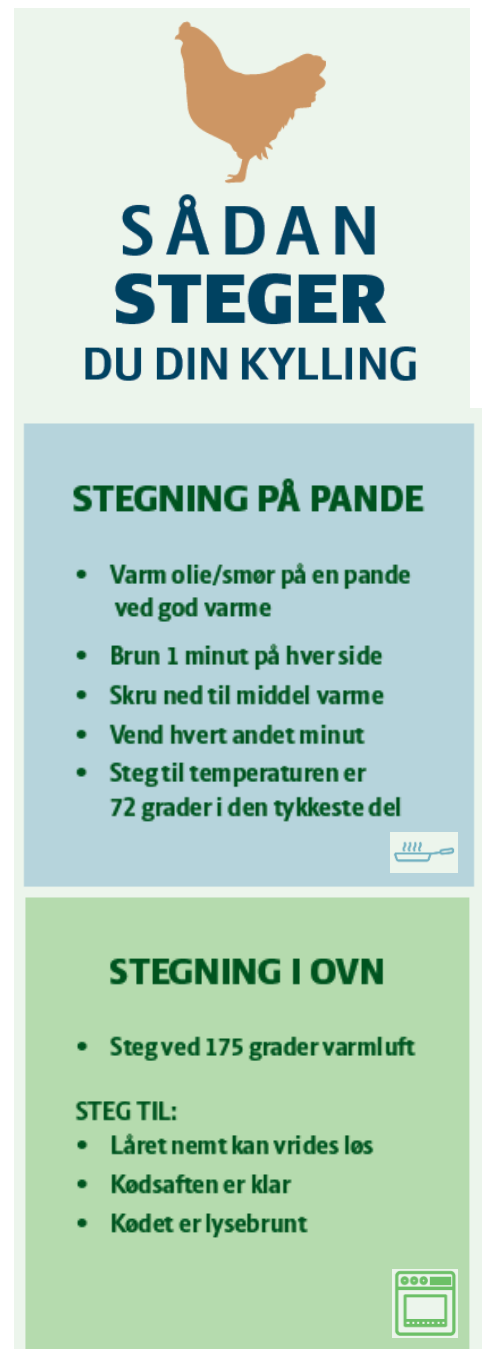
Årets andet lovpligtige kursus om hold af slagtekyllinger blev afholdt tirsdag d. 12. november 2019 hos SEGES for 11 deltagere. Heraf var én person lige startet som kyllingeproducent, og fire deltagere forventer at starte med at producere slagtekyllinger inden for det næste år. Derudover var der seks deltagere, som er ansat i et landbrug eller en virksomhed / institution, hvor de arbejder med slagtekyllinger. Deltagerne var godt tilfredse med kurset og fik megen nyttig viden med hjem om aktuelle udfordringer og fordele ved slagtekyllingeproduktion samt tips til den daglige pasning. Næste udgave af det lovpligtige kursus om hold af slagtekyllinger forventes afholdt onsdag d. 11. november 2020. Nærmere oplysninger kommer i 2020 i FjerkræNyt og på SEGES' hjemmeside.

Fjerkræfaglig beretning fra Økologikongres d. 20. november – Toke Munk Schou

På kongressen blev resultaterne for det seneste års arbejde med 'styrket markedsposition for den økologiske kylling' præsenteret. Arbejdet er støttet af Fonden for økologisk landbrug og har til formål at fremme salget af økologiske kyllinger. Forbrugerne ser udeliv som den væsentligste velfærdsparameter. Derfor blev der holdt et oplæg om kyllingers udeadfærd, udeareal brug samt hvilke virkemidler man fra nationale såvel som internationale studier ved kan være med til øge kyllingers brug af udearealet (af undertegnede og Jette Søholm Petersen, SEGES). Oplægget kastede også lys over faktorer der potentielt kan forbedre økokyllingers udeliv, men som stadig mangler at blive undersøgt. Ved at blive klogere på og øge kyllingernes udeliv imødekommer økologiske kyllingeproducenter forbrugernes ønske vedrørende velfærd.

Til sessionen præsenterede Hanne Castenschiold og Lærke Kirstine Lund fra L&F deres store undersøgelse af tilberedning, smag og struktur af henholdsvis konventionelle, fritgående og økologiske kyllinger. Undersøgelsen blev udført for at finde ud af om de forskellige kyllingetyper skal tilberedes forskelligt, om og der var eventuelle forskelle i spisekvalitet. Den videnskabelige undersøgelse blev udført af DMRI (Danish Meat Research Institute, Teknologisk Institut).

Resultaterne viste at kyllingekød skal tilberedes ens uanset produktionstype både når det gjaldt pandestegning og stegning i ovn. Se hvordan eksperterne mener kylling skal tilberedes for at få både sprødt skind og saftigt kyllingekød i illustrationen til højre. Den største forskel i spisekvalitet produktionstyperne imellem fandtes i teksturegenskaberne: Økologisk kylling skal tygges mere grundet øget struktur i kødet. Dertil var skindet mere sprødt og gyldent hos økologiske og fritgående kyllinger sammenlignet med

**SÅ DAN
STEGE
DU DIN KYLLING**

STEGNING PÅ PANDE

- Varm olie/smør på en pande ved god varme
- Brun 1 minut på hver side
- Skru ned til middel varme
- Vend hvert andet minut
- Steg til temperaturen er 72 grader i den tykkeste del

STEGNING I OVN

- Steg ved 175 grader varmluft

STEG TIL:

- Låret nemt kan vrides løs
- Kødsaften er klar
- Kødet er lysebrunt

konventionelle. Koventionelle kyllinger blev generelt vurderet til at være mere møre og saftige og med mindre tyggetid. Velbekomme! Mange tak til Asger Petersen for at være ordstyrer på sessionen.

Officiel åbning af nyt slagteri – Hopballe Mølle Gårdslagteri - Jette Søholm Petersen og Jørgen Nyberg Larsen, L&F

Den 29. oktober inviterede Brent og resten af Team Hopballe Mølle til officiel åbning af det 1000 m² store Hopballe Mølle Gårdslagteri. Dagen blev indledt med en tale af Vejles borgmester Jens Ejner Christensen hvorefter det røde bånd blev klippet og de omkring 80 gæster kunne besigtige slagteriet og blive klogere på slagteriets tilblivelse såvel som slagteprocessen.

Hopballe Mølle råder over 4 kyllingehuse, restaurant, gårdbutik, beboelse og nu også et slagteri, der årligt slagter 180.000 hjemmeopdrættede kyllinger. Brent har specialiserede sig i at opdrætte store specialkyllinger på Hopballe Mølle. Det nye slagteri giver mulighed for slagtning og bearbejdning af de specialprodukter der produceres. På slagteriet forarbejdes kyllingen til et bredt sortiment af produkter, der afsættes direkte til engroskunder, restauranter, catering virksomheder, gårdbutikker og private. Læs meget mere om det nye kyllingeslagteri [her](#). Artiklen har været bragt i Dansk Erhvervsfjerkræ i november 2019.

Dyrelægestuderende med interesse for fjerkræ

I uge 46 havde SEGES Fjerkræteam besøg af dyrlægestuderende Sara fra Københavns Universitet, der har en særlig interesse for fjerkræ. Det var en stor fornøjelse at have Sara med på vognen en uges tid. Vi håber fjerkræbranchen kommer til at se mere til hende i fremtiden. Vi bad Sara skrive nogle linjer til FjerkræNyt om opholdet hos os. Sara skrev:

'Hej! Til dagligt er jeg 3. års studerende på veterinærmedicin ved Københavns Universitet. Jeg har en stor interesse indenfor fjerkræ. På studiet lærer vi en masse teori, derfor ville jeg også gerne ud og besøge nogle fjerkræproduktioner, så man også får en forståelse for det praktiske arbejde. Jeg kontaktede derfor Niels Finn Johansen fra SEGES Fjerkræteam og fik heldigvis lov til, at komme i praktik hos SEGES i uge 46. Det blev en spændende uge, hvor jeg var med Niels Finn Johansen ude hos flere ægproducenter og med hans kolleger Jette Søholm Petersen og Tøke Munk Schou ude og se en slagtekylling producent. Skønt at få lov til selv at danne sig et billede af stederne og få et indblik i det praktiske arbejde det kræver, at styre en fjerkræbesætning og konsulentarbejdet bag. Alt i alt en dejlig lærerig uge med søde mennesker, som virkelig interesserer sig, og går op i deres arbejde.

Tak for en lærerig uge.

Sara Weirum Jepsen'

Billede 1. Jette, Sara og Niels Finn. Billede 2. Søren Astrup mødte også Sara på et producentbesøg.

Kalenderen

Åbent hus i nybygget slagtekyllingestald

Dorte og Arne Skov Hansen byder indenfor i deres nye staldanlæg til produktion af slagtekyllinger. Arrangementet afholdes fredag d. 13. december kl. 11-15. Kom forbi og se det nye anlæg og hils på de firmaer og samarbejdspartnere, der har været en del af opførelsen af stalden. Invitationen kan findes [her](#) og er desuden vedhæftet nyhedsbrevet.

Fjerkrækongres i Vingsted 26. – 27. februar 2020. Yderligere info kommer senere.

Med venlig hilsen fra SEGES Fjerkræteam

Jette Sørholm Petersen, Niels Finn Johansen og Toke Munk Schou

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt tomu@seges.dk. Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til tomu@seges.dk. Du kan læse mere om SEGES og L&F's persondatapolitik [her](#).

Kontaktinformationer:

Jette Sørholm Petersen: E jtp@seges.dk og T 21717715, Niels Finn Johansen: E nfj@seges.dk og T 21717768, Toke Munk Schou: E tomu@seges.dk og T 51813355